

Argentinos Lietuvių
BALSAS
Publique Vd. sus avios en el unico semanario lituano independiente en la Republica Argentina „Argentinos Lietuvių „Balsas“ (La Voz de los Lituanos en la Argentina).
DIRIGIRSE:
Sociedad Cultural Lituana „LIETUVA“
c. Suarez 1182
BUENOS AIRES

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

Abkuro Nr. kaina 10 c.

Argentinos Lietuvių
BALSAS
Prenumerata:
Argentinoje metais
4 pesai, pucsi metų
2 p.; užsieny metam
2 doleriai.
Redakcijos ir Administracijos adresas:
V. SAJUSKAS
c. Suarez 1182
Buenos Aires
Argentina.

D-jos "LIETUVA"
ORGANAS

Nepartinis Darbo Žmonių Savaitraštis

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Leidžia
D-ja "LIETUVA"

Semanario Lituano Independiente. — Organo de la Sociedad Cultural Lituana "LIETUVA"

METAI III

LAPKRITIS - NOVIEMBRE 22 d. 1931 — ISEINA KAS SAVAITĖ

Nr. 30 (70)

NAUJAUSIOS ŽINIOS

ITALIJOS MINISTERIS PABŪGO ANTIFASISTINIŲ MANIFESTACIJŲ

New York (UP) Nutarta, kad Italijos užsienių reikalų ministras Dino Grandi vyks tiesiai į Vašingtoną, visai nesustodamas New-Yorke. Tam tikslui parūpinamas hidroavionas galintis vežti 45 keleivius, kurį vairuos garsusis lakūnas pulkininkas Lindbergh. Atvykus laivui iki New-Yorko uosto, hidroavionas paims Dino Grandi tiesiai nuo laivo ir leks į Vašingtoną. Šios priemonės imtasi dėlto, kad norima išvengti galimų antifasistinių manifestacijų, kurios įvyktų pasirodžius Dino Grandi New-Yorke.

VIŠAI GINS BUV. IŠPANIJOS KARALIAUS TEISES

Madrid (UP) Grafas Romanos pranešė, kad jis ispanijos seime gins buv. karaliaus Alfonso teises. Tuo reikalu jis lankėsi pas seimo pirmininką Sr. Bisteiro gavimui kaltinamojo akto kopijos, kad tinkamai prie to pasirošus.

KINJA LAUKIA PAGALBOS IŠ TAUTŲ SĄJUNGOS, BET NE IŠ RUSIJOS

Tsitsihar (UP) Generolas Ma-Chan-Shan pasikalbėjime su spaudos atstovais pareiškė, kad Kinija iki šiam laikui nėra gavusi iš svetur jokios pagalbos; ne amunicija, ne ginklais, ne pinigais. Toliau pasakė: — mes reikalaujame pagalbos iš Tautų Sąjungos o ne iš Rusijos žinome gerai, kad nesame pakankami stiprūs kad galėtume atsispirti Japonijai, bet ginsime savo žemę iki paskutiniam.

BUVUSIAM ČILĖS PREZIDENTUI IBANEZUI LEIDŽIAMA GRĮŽTI TEVYNĖN

Santiago (UP) Čilės valdžia pareiškė, kad buvęs prezidentas generolas Ibañez galės grįžti tėvynėn kada panorės, bet važiuojant per rubežių bus tikrinami jo asmens dokumentai kaip kiekvieno paprasto keleivio.

LAISVAIS DANCIGAS NENORIS LENKIJOS GLOBOS

La Haya (H) Aukščiausias Tautų Sąjungos teismas išslausė pranešimą apie laisvąjį Dancigo miestą, kurį padarė to miesto atstovas John Fischer. Atstovas savo pranešime nurodė, kad Lenkija galinti laikyti savo karo laivyną šio miesto uoste ir gauti per jį ginklus tarpininkaujant civilėms įstaigoms, bet nepripažino Lenkijos kaip vienintelės šio miesto apgynėjos.

BEDARBIŲ SKAIČIUS ITALIJOJ

Roma (UP) Oficialiai pranešama, kad bedarbių skaičius Italijoje paskutiniu metu pakilo iki 799.744 iš kurių 189.464 moterys.

NESUTIKIMAI TARPE LENKŲ IR ŽYDŲ STUDENTŲ

Varšuva (UP) Paskutiniu metu laikui žymiai padidėjo nesutikimai tarpe lenkų ir žydų studentų, tą nesutikimą išaukė nužudymas vieno studento lenko Vilniuje. Praeitą šeštadienį įvyko riaušės net septiniuose miestuose, laike kurių sužeista daugelis studentų. Policijai teko pavartoti ašarinius gazus, kad numalšintus įsikaršėčius riaušėtojus.

KANADOJE NORIMA UŽDARYTI KOMUNISTŲ PARTIJĄ

Toronto (Reuter) Viena teisimo instancija pareiškė esant komunistų partiją nelegalę. Nors advokatai — gynėjai tvirtino, kad sulig Kanados įstatymais yra leista viešai skleisti savo idėjas kaip socialistams taip ir komunistams, bet nežiūrint į tai, generalis prokuroras pareikalavo, kad būtų išleistas įsakymas tuojau konfiskuoti visus komunistų partijos turtais ir jų vadus deportuoti. Kongresas priėmė prokuroro reikalavimą domėn.

ANGLIJOJ PLEČIASI PREKYBA "BALDOMIS VERGĖMIS"

Londonas (UP) Anglijos policija griebsi visų galimų priemonių, kad sulaikytų paskutiniu metu žymiai išsivysčiusią prekybą "baltomis vergėmis". Šio niekšiško biznio agentai daugiausia operuoja Londono priemiestuose, kur slankiodami prie darbo biurų ir ligoninių siulo mergaitėms gerus darbus Londono teatruose ir didelėse madų krautuvėse. Mergaitės trokštančios gauti kokį nors darbą, greit pažadams patiki ir vyksta į agentais nurodytas vietas. Nuvykę pamato žiauriai apgavystę ir vikresnės tuojaus pasprunka, o silpnesnės išvežamos daugiausia į Pietų Ameriką. Daugelis nuvykusiųjų agentais nurodytas vietas negrįžo. Policiją varo aktyvę propaganda per spaudą, kad perspėjus lengvatikę mergaites.

Mažai ką bėpėdės nors ir plačiausia propaganda; kuomet žmogus be ieskodamas darbo diena iš dienos galutinai išvargsta ir prisimena apie išalkusių šeimyną, tada ir kvailiais pasiūlymas virsta tikrenybe.

POLITINĖ APŽVALGA

Kaip jau žinoma, Argentina yra pakviesta dalyvauti nusiginclavimo konferencijoje, kuri įvyksta ateinančiais metais vasario mėn. Tautų Sąjungai prižiūrint. Argentinos valdžia pakvietimą priėmė ir tuojaus paskyrė delegacijos galva buvusį užsienių reikalų ministrą Dr. Bosch.

Po trijų metų pertraukos, įvykusios Irigozenui prezidentau jant, Argentina vėl pradės dalyvauti pasaulinėse konferencijose. Tikimės, kad Argentinos, kaip tikros taikos šalininkės, dalyvavimas nusiginclavimo konferencijoje, pakreips vairą išsigelbėjimo puse n.

Anglijos premieras Makdonaldas, kalbėdamas viename oficialiam bankete Londone, tvirtino, kad šios šalies politinė ir ekonominė būklė gėrėjanti. Mahatma Gandhi, kuris taip pat klausė premiero kalbos pasakė esą nepatenkintas konferencijos vaisiais ir visai priešingas Makdonaldo nuomenei, kuri yra per daug optimistinė dėl rytų būklės.

Indijos vadas pasakė — ne karalius, ne Makdonaldas, ne kas kitas nesuteikė man jokios vilties. Suprantu, kad bereikalo gaisru laiką. Grįžtu tėvynėn pasirijęs kovoti prieš anglų imperijalizmą daugiau kaip niekuomet Negalės mane kaltinti neturėjus kantrybės. Jeigu dar esu Londone, tai tik tam, kad noriu palengvinti darbą tų, kurie dar tikisi susitarti, ko aš visai jau nesitikiu.

Bereikalo džiaugiasi Anglijos premieras — Indijos tautų veržimasi prie laisvės niekas nesulaikys, ne auksas, ne dūrtuvai.

Muitų karas žiaurėja. Francuzija gamina naujus muitų tarifus nukreiptus veik prieš visas valstybes, tarp kurių randasi ir Argentina. Šiaurės Amerikos Suvienytos Valstijos visiškai nebepažinti išleisti mėsos iš Argentinos, prieš tai reikėjo net užprotestuoti. Dar blogiau vyksta fašistinė Italijoje, ten pradėjo boikotuoti visas užsienio prekes. Kooperatyvams įsakyta visiškai užsienio prekių nebeperduoti.

Tokis muitų karas veda pasaulį prie galutinio suirimo, bet kapitalistams tai nesvarbu, jų gobšumas stovi virš visko.

Vokietijos premieras Brueningas kalbėdamas viename politiniame mitinge pažakė — pasaulis tik dabar suprato, kad Vokietija negalinti mokėti reparacijų mokesnius nustatytoje tvarkoje.

Taip, pasaulis aiškiai mato, kad reikalinga permaina, bet galima, kad niekas prie tos permainos nesuskubina, nors konferencijos vyksta vieni po kitos.

Šiuo laiku pasaulio akys nukreiptos į šiaurės Amerikos Suvienytas Valstijas, kur nuvyko Italijos užsienių reikalų ministras Dino Grandi. Visų mintyse — karo skolos ir reparacijų mokesniai. Nežiūrint į tai, kad Francuzijos premiero pasikalbėjimas su prezidentu Huveriu nedavė jokių vaisių, pasaulis vis dar tikisi, kad fašistų magas padarys stebuklą.

Mes netikime, nė į stebuklus, nė į kapitalistų nusileidimus.

Paskutinės telegramos sako, kad kinų generolas Ma-Chan-Shan pranešė Nankino valdžiai, kad susikirtime prie upės Nonni, kinau numušė 4 orlaivius ir išžudė 500 japonų. Kiek žuvo kinų, generolas nepasakė.

Mes žinodami apie kinų karuomenės neorganizuotumą, manome, kad kinų žuvo tiek, jog generolas nebegalėdamas juos suskaičiuoti, nutylėjo.

Rodos šiuo metu Tautų Sąjungos atstovai posedžiauja Paryžiu, bet kadangi Mandžiūrija yra labai toli, jie kanuolių trenksmų nebegirdi.

NAUJAS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Šią savaitę pasirodė pirmas numeris "NAUJOSIOS BANGOS" kurią leidžia Montevideo mieste Urugvajaus Socialistų Partijos Lietuvių Skyrius.

Šis naujas laikraštis žada išleisti kas savaitę, platinti savo idėjas ir palaikyti draugiškus santykius su visa pažangiąja lietuvių spau-

da. Žinodami, kad Montevideo mieste yra susibūrę stiprios pajėgos iš "NAUJOSIOS BANGOS" galime daug ko laukti.

ČILĖS STUDENTAI PASKELBĖ STREIKĄ

Santiago (UP) Šio miesto universiteto studentai paskelbė streiką nerybotam laikui.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

KAUNO FABRIKŲ GAISRAS KILĖS DĖL PADEGIMO

Kauno kriminalinė policija, betyrinėdama Šančių gaisro priežastis, išaiškino, kad gaisras kilęs dėl padegimo. Policija suėmė „Vatolit“ fabriko savininką Morisą Glikmaną, kuris įtariamas padegęs savo fabriką. Glikmanas įstardytas ir pasodintas sunkių darbų kalėjime.

Dėl paskutiniu metu dažnai pasikartojančių gaisrų yra susirūpinusios valdžios įstaigos. Atitinkamiems organams yra įsakyta stropiai tirti ir aiškinti kylančių gaisrų priežastis.

PARDUOTOS "ŪKININKŲ SĄJUNGOS" TURTAS

Spalių mėn. 10 d. įvyko varžytynės "Ūkininkų Sąjungos" namams parduoti. Namą nupirko už 401.000 litų pil. S. Abramavičius. Gauti už parduotus namus pinigai bus grąžinti žemės ūkio ministerijai už išduotas anksčiau "Ūkininkų Sąjungai" paskolas, kurių susidarė apie pusę milijonu litų.

— Viename Kauno kino teatre pradėta demonstruoti pirma lietuviška filmas "Onytė ir Jonukas". Filmų yra daug mūsų krašto vaizdų.

Spalių mėn. 9 d. Kaune lengvas automobilis, važiuodamas nuo kalno Parodos gatve, užvažio ant trotuaro, naulaužė stulpą ir vietoj užmušėėjusių pro šalį merginą.

— Darbininkas Jonas Statkus, 22 metų amžiaus, būdamas girtas susiginėjo su savo šeimininku Kostu Geravičium, gyv. Mažeikių valsė. Besiginėdamas jis smogė peiliu Geravičių ir mirtinai jį nudūrė.

— Tauragės—Skaudivilės plė-

KAIP TAI SUPRASTI?

Iš Kauno pranešama, kad vidaus reikalų ministerio įsakymu uždrausta viešai rodyti kino paveikslas "Reikalingos baliarinos Argentinon", nes to pareikalavęs Argentinos konsulas Kaune, kuris pareiškė turįs tam tikrus interesus ir pageidaujįs, kad minėtas paveikslas viešai nebūtų rodomas.

Bet dėja, tuom nepasibaigė. Latvijos ministeris Kaune pareikalavo, kad uždraudimas būtų nuimtas ir kad sumokėtų latvių kino firmai 10.000 litų nuostolių, kuris susidarė paveikslu demonstravimą uždraudus.

Taip pat ir Vokietijos ministeris Kaune griežtai užprotestavo, pareiškdamas, kad paveikslas buvo pagamintas Vokietijoje kaip propaganda prieš baltųjų ver-

te užsimušė bevažiudamas motociklu Tauragės miesto gyven-tojas Antanas Petrulevičius.

— Užpalių miestelyje didelis gaisras sunaikino keletą trobesių. Nuostoliai siekia 17.000 litų. — Silutėj: Klaipėdos krašte, pradėta rengti automatiška telefono stotis. Darbai užtruks 3 — 4 mėnesius.

— Ties Klaipėda statoma nauja moderniška prekių vagonų stotis, nes, padidėjus judėjimui, esamos stoties nepakanka.

VAISTUS GAMINS LIETUVOJ

Lietuvos vaistininkų dr-ja plačiai propaguoja Lietuvos vaistinguosius augalus ir skatina jų rinkimą bei kultivavimą. Per smulkių ūkių šakų parodą, Piltvits vaistingųjų augalų rinkėjams ši dr-ja paskyrė premiją su virš 50 litų. Bet, deja, vaistingųjų augalų apdirbimas dar neina ta vaga, kuria turėtų eiti. Beveik visi vaistai importuojami iš užsienio, nes mūsų gydytojai kažkodėl savo išdirbinių nepalaiko, o daugiau yra linkę į užsieniškų. Lietuvoje gaminti vaistai kokybiniu atžvilgiu yra ne kiek neblogesni už užsieniškų, todėl toks gydytojų elgesys yra visai nepateisinamas. Vaistininkų dr-jos artimiausias tikslas, tarp kitko, ir yra plačiau suorganizuoti vaistingųjų augalų rinkimą ir prijersti mūsų gydytojus apie saviškus vaistus pakeisti tą nuomonę, kuria jie dabar turi sudarę. D-ja, be jau esamų chemijos formacijos laboratorijų, žada įsteigti centralinę chemijos formacijos laboratoriją visoms Lietuvos vaistinėms.

Bet iki šiol vaistingųjų augalų rinkimo organizacija yra nesutvarkyta, todėl netolimoje ateityje šis reikalas laukia savo išsprendimo.

gių prekybą prašant Tautų Sąjungai ir kad paveikslas buvo demonstruojamas visame pasaulyje išskyrus Argentiną, kur demonstravimą uždraudė nenurodant priežasčių.

Nežiūrint į tai, vidaus reikalų ministeris uždraudimą neatma-

ne. Kaip tai suprasti? Argentinos konsulo Kaune pageidavimai pildomi nežiūrint į pareikštus protestus ir susidariusius nuostolius, tuom kart, čia Argentinijoje lietuviams kišami į kalėjimus ir išlaikyti po keletą savaičių paleidžiami nenurodžius jokių suėmimo priežasčių. Ir kas jais rūpinasi, kas juos užtaria, o rodos mes čia turime netik konsulatą, bet ačiū Dievui turime ir pasiuntinybę.

Ispanija jau nebekatalikiška

Tokia naujiena praskambėjo po visą pasaulį 14 Spalio š. m. Pirmą negu kalbėti tuo klausimu duosime žodis į žodį visą tekstą 24 — to paragrafo naujos Ispanijos konstitucijos:

„Visų tikių išpažinimas bus laikomas už paprastą draugijas reguliuojamas specialiu įstatymu. Valstybė, provincijos ir miestų valdybos neužlaikys nei padės, nei teiks kokią nors materialią pagalbą bažnyčiai, organizacijoms, bei tikiybėms įmonėms. Bus prarastas specialus įstatymas visiškam išbraukimui iš valstybinės samatos lėšų klero išlaikymui, kuris gali testis maksimaliai dar dvejus metus. Panaikinami tie tikiybinių ordenai, kurie apart trijų kanoniškų pažadų sulig savo statuto, duoda specialų ištikimybės pažadą (priesaiką) kitai vyriausybei, skirtingai legaliai valstybės vyriausybei. Jų turtai bus nacionalizuoti ir sunaudoti labdarystės bei mokslo reikalams. Tikiybinių ordenai priklaūs nuo specialaus įstatymo, tvirtinto šio steigiamojo Kongreso ir kurio bazes yra sekančios: Pirmą — panaikinimas tų kurie sudaro pavojų valstybei; Antra — prašymas tų kurie turi figuruoti specialiajame Teisingumo Ministerijos registre. Trečia — atimama teisė įsigyti ar užlaikyti per save arba kitą asmenį figurantą daugiau turtų ir daiktų negu reikalinga gyvenamam butui, arba atlikimui savo privačių reikalų. Ketvirtas — draudžiama užsiimti prekyba, pramone ir mokymu. Penktas — pildymas visų mokeščių numatytų valstybės įstatymuose. Šešta — privalumas duoti pilną turto atskaitą, saryši su organizacijos siekiama tikslu. Tikiybinių ordnų turtai gali būti nacionalizuoti (t. y. pereiti valstybės nuosavybėn).“

Toks yra 24-tas paragrafas Ispanijos konstitucijos. Panašią konstitucijų pasaulyje yra ne daug, jas turi Meksika, Rusija, San Salvador, Guatemala, Honduras ir Portugalija. Jei paž-

velgsime į istorijos praeitį, tai tuojau kyla klausimas — kodėl tose valstybėse, kurios seniau buvo paskendusios mistiцизме, tautos buvo dvasiškių globoje, kur bažnyčių ir vienuolynų skaičius buvo daug didesnis negu mokyklų, šiandieną turi tokias antireligines konstitucijas? Labai aišku: dvasiškija pasidarė valdančia kasta-klasė, kaip įmanydama jodinėjo tauta. Kai tik tos tautos geriausia ir pažįsta kas tai yra kunigai, arba popai ir jų kunigiško mokslo nesuderinimas su Kristaus mokslu. Tos tautos iškentejusios ne vieną šimtmetį, kitos net, penkiolika amžių, pilną teisę turi būti liuosos nuo to tautą kankinančio smako. Kiek buvo nuvaryta į kapus, nukankinta, nužudyta per švenčią inkviziciją, gyviems nulupta oda ir sudėginta ant laužo geriausių tautos vyrų, genijų — o kiekvienas pralieto kraujo lašas šaukiasi keršto į dangų, Kunigams nėra ko sielotis — nes ir biblijoje parašyta — kokią sekla sėsi tokią ir piasi; kaip kunigija tautą išauklėjo, tokia ir yra; Jei pažiūrėsim į statistinius davinius imanigruojančių į Argentiną, tai matom, jog tarp bemokslų, nemokančių nei rašyti nei skaityti pirmą vietą užima italai ir ispanai; pažiūrėjus į vietinę kriminalistų statistiką — tas pat reikškinys — italai ir ispanai, užima pirmą vietą tarp žmogžudžių, vagių ir kitokių kriminalistų; O jog Italijoje ir Ispanijoje kunigų ir vienuolių skaičius kuo nelygus darbininkų skaičiui — tai štai kokios kunigiškų darbų pasekmės. Iš tų pačių statistinių davinių matom, kur bažnyčia atskirta nuo valstybės ten apšvietimo laipsnis aukštesnis ir kriminalistų skaičius daug mažesnis, kalėjimai beveik tušti. Čia negelbės joki išvedžiojimai — statistika yra nesugriaumamas faktas.

Jezuitai tuč tuojaus išvaromi iš Ispanijos, nes jie duoda aklą ištikimybės priesaiką Vatikanu karaliui — popiežui, kas nesu-

JUL. BOKS

K. A. K.

KATALIKŲ AKCIJOS KYLA ARBA

Kai pažiūri į jaunimą — tegu jį velniai kur ima! Susirašo į draugiją ir jau nieko nebebijo.

Imkim kad ir mūsų kaką, kur dabar jįsai pateko? Problemačjas spausdina — tiktai renomė gadina.

Visi urmu Dievą meldžia, kad kaip nors nuversti valdžia... Skleidžia gaudus, pletkavoja, kad betvarkė Lietuvoje...

Rašo: Petras buvęs rusas, Jonas nematytas trūsas, Baltrus aiškus staravierius, o Kazys baisus biznieriūs.

Sako, jie mahometonai, jie dabar baisiausi ponai, spekuliuoja, ima vziatkas — spieskitės krūvon davatkos!

Tu, Agut, ministeriausi, tu, Barbutė, poteriausi visi dirbsim dėl tėvynės — tegu griebia juos devynios!

Dabartinis mūs jaunimas, mitinguoti uoliai imas,

V. MONTVILA

AKTINGA MERGA

Krepsatinai, krepžaržetai, krepdušiniai protus suparalizavo, įsirangė į visas vitrinas. Tūkstančiai. Tūkstančiai. Tūkstančiai. Eeh, kad taip mergą apsiženynt dūkstančią be šliūbo ir be tūkstančių. Teturi ir rankas, pritinkančias visokiam darbui, o pudra jos ir krepžaržetai — visai nesvarbu.

vos suspės žinių įgyti — ruošiasi visus valdyti.

Ar klebonas, ar vikaras pameta mišias, mišparus, davatkas visur medžioja, kad tik būt greičiau valdžioje.

Sako, bus gana miegoti, turime į darbą stoti; sako, į jau užteks altorių — pavaldyti biškį noriu!

Sako, brangūs tikintieji, meskime „kursai kentėjai“; bus gana mums poteriauti — eikim biškį pakariauti!

Sako, mieli, kas daryti matote kas dedas „Ryte“? Sako, tie mahometonai — tai daugiau negu šetonai!

Jie prispaudė kataliką, veda pas mus bolševiką! Bukim dabar aktyvūs ir kariaukime, kas gyvas!

Kas su šaukštu, kas su šluota — kad viskas būtų nušluota! Remkim akcijos veikimą — ir su grimu ir be grimu...

grafas paliuosuoja tautą ne tik nuo moralės vergijos, taipogi numina nuo darbininkų didelę mate-

rijalę našta. Vien tik valstybės sąmatoje užlaikymui klero figuruodavo virš 70 milijonų pesetų, jei pridėsimė provincijų, apskričių ir miestų valdybų tam pačiam tikslui skirtas sumas, tai sudarys virš 200 milijonų pesetų, arba apie 340 milijonų litų. Tai yra daug daugiau negu kainuoja Lietuvos valstybės aparato išlaikymas. Jų Ispanija kiekvienu momentu vien tik vienuolių galėjo sumobilizuoti daug daugiau, negu Lietuva kariuomenės karometu, o kunigų gi antra tiek — ir nejaugi jie galėjo pasitenkinti tokiu gyvenimu kokiu turėjo tenkintis prispauti darbininkai. Apart to ką surinkdavo už mišias, krikštą, sutuoktuves, laidotuves ir pardavinėjant kitokius palaiminimus, jie dar turėjo savo rankose prekybos ir pramonės įmonės kurių bendroji vertė viršija 6.000 milijonų pesetų. Tas

viskas nereiškia, kad persekiojama tikyba, abdulai — tas kaip tik privers kunigiją geriau atlikti pasiimtas pareigas, ką patvirtina Šiaurės Amerikos, Rusijos ir kitų valstybių praktika. Jų ir Rusijoje niekas nedraudžia tikybos, bet jei vieną kitą popę ar kunigą sušaudo tai ne užtai, kad jis garsino Dievo žodį, o už priešvalstybinę agitaciją, kaip lyginu jį daro ir Lietuvoje, arba Meksikoje ir net toje pačioje Ispanijoje. Bet kunigai netekę „loskavos“ duonos įvairiais būdais stengiasi liaudžiai įtikinti, kad valstybė persekioja bažnyčią, kels riaušias, rengs sukilimų — amžių amžėis paraziatiškai valgę valstybės duoną dabar jokiū būdu nepanorės imti botaga, arklą, kirvij, kuji ir rankas ir stoti į eilę su tais kurių prakaitu jie tiek laiko maitinosi.

LIETUVOS ŽYDŲ SPAUDA APIE LIETUVĄ

Kauno „Žydų Balsas“ skelbia labai plačią ankieta apie dabartinę Lietuvos ekonominę buklę. Joje yra nuomonės pradedant Lietuvos banko valdytojo padėjėju p. Paknio ir baigiant kinoteatru savaininkų, smulkių pirklių, kioskininkų ir taksi šoferių.

Suvesta bendra nuomonė to kia, kad Lietuvoje ekonominio krizio nėra, bet esą šioki toki laikini sunkumai. Lietuvoje, mat, tuo tarpu dar nepasireiškė nė vienas trijų pagrindinių pasaulinio ekonominio krizio reiškinijų: nei nedarbo, nei valstybės biudžeto deficito, nei užsienių kapitalų iš krašto atitraukimo.

Si Lietuvos žydų organo ankieta gana įdomi ir reikalinga. Ji ne tik Lietuvos gyventojams, bet ir užsienio žydams parodo, kad Lietuvos gyvenimas eina skirtingu nuo kitų valstybių, laimingesne, vage. Tuo mums, Argentinios lietuviams tenka tik pasidžiaugti!

NEMOKAMAI LIETUVIŲ IŠ ARGENTINOS NEGRAŽINA

Kaunas. — Liet. Vidaus Reikalų Ministerija, praneša, kad šiais metais jau pabaigė emigrantų gražinimą iš Pietų Amerikos palengvintomis sąlygomis

ir nemokamai, todėl prašo nesikreipti šiuo reikalu į Liet. Vidaus reikalų ministeriją ir Lietuvos konsulatų Argentinoje ir Brazilijoje, kurie neturi jokio galimumo patenkinti prašymus.

LIETUVIŲ LENKŲ BYLA DEL TRANZITO NEMUNO UPYNU IR KAIŠIADORIŲ — LENTVARAVO GELEŽINKELIŲ LINIJOS RUOŽŲ

Kaunas. — Šiomis dienomis išėis iš spaudos knygos „Lietuvių lenkų byla del tranzito Nemuno upynu ir Kaišiadorių — Lentvaravo geležinkelio linijos ruožų“ I dalis, kuri apims dokumentus, liečiančius bylą, nuo Tautų Sąjungos Tarybos 1927 m. gruodžio 10 d. rezolucijos iki atsisiklausimo Hagos Aarptautinio Tribunolo patariamios nuomonės. Antra dalis, kuri apims bylos svarstymą Hagos Tarptautiniam Tribunole, jau atiduota spaudai ir tuoj bus atspausdinta.

LIETUVOS VALST. LIAUD. S-GA RUOŠIASI SUVAŽAVIMUI

Kaunas. — Gaunama pranešimas, kad Lietuvos Valst. Liaud. S-gos kuopos susirūpinusios visuotiniu suvažiavimu, kuriam ruošiamasi skaitlingai dalyvauti.

V. MONTVILA

STAGARŲ MAIŠAS

Visokios priemiesčio burnos glaudėsi tą vakarą prie langų, kai Jurgis Dumblys samdytomis rogėmis parsivežė savo jauną žmoną.

— Žiūrėkite, koki juodu jauni! — Na ir graži, padla! — Balti raiščiai prie krūtinių!

Taip kalbėjo burnos, prisiglaudusios prie langų, bet Dumblys tų kalbų negirdėjo. Jis laikė vieną ranka apkabinęs jauną žmoną, o kita ranka suko savo geltoną ūsą ir patenkintas šypsojosi.

Juodu abudu iš to paties priemiesčio, abudu varge gimusiu ir augusiu. Abudu tarnavo pas tą patį ūkininką ir pamilo vienas kitą. Ir dabar, važiuodami pro priemiesčių lūšnas, juodu buvo laimingi. Ir ko jiems raudoti: pirmą buvo viena alga, dabar bus dvi. Jeigu ir ubagaut reiktu, vis tig ne vienas — dviese.

Po trumpų vestuvių, kurios surijo apie penkis lyterius degtinės, tris vištas, versį keptą paršą ir apie dešimt kepalų pyrago, juodu pagyveno dar porą dienų pas Jurgio tėvus ir vėl išėjo darbotirbti.

Po septynių mėnesių Dumblienė tapo lūdnė, jos darbingumas sumažėjo. Jurgiui buvo aiš-

ku, kad netrukus jam turės gimti kūdikis. Jis norėjo, kad ją ir toliau užlaikytų gaspadorius, pas kurį juodu tarnavo.

Bet kur tau!

— Na, Jurai, dėk savo pripampusią žmoną kur nori, — tarė gaspadorius. — Mes turime samdytis kitą. Pats matai, kad ji tik gulinėja... Jos darbas neatpirks algos.

— Bet kur aš ją dėsiu, kad neturiu stubos. Čia dirbo, kada buvo sveika, tegul čia ir gimdo. Negi pavirsite ubagais, kad ji pabus dyka kokį mėnesį.

Nors gaspadorius buvo turtingas, bet jis negalėjo pakęsti svetimos burnos, kuri dyka jam rytų duoną.

— Vežk ją, kur nori, — tarė jis galutinai. — Aš ir taip vos galas su galais suduriu. Jurgis suprato, kad šie gaspadoriaus žodžiai nebus atmainyti. Pasakyta — kirviu įkirsta. Todėl sulaukęs šventadienio, jis išėjo su savo žmona pas tėvus.

Tėvai taip pat nenorėjo priimti.

— Kur mes ją dėsim? Matai, kad mes ir taip susikimšę, kaip vištinėčioj...

— Tik vieną mėnesį, kaip nors.

— Nemožna, užtrokšime ir pa-

tys ir ją su vaiku užtrokšinsime... Nemožna, na...

Kadangi ir pati Dumblienė nenorėjo gimdyti tokioje lindyneje, tai Jurgiui nieko kita neliko, kaip paieskoti atskirą kambarį.

Visą dieną Jurgis braidžiojo po priemiesčius, kol viename užkampyje surado tuščią kambarėlį, kuriame ir apgyvendino savo žmoną. Užmokėjęs už kambarėlį ir palikęs jai paskutinius pinigų maistui, Jurgis vėl išėjo kaiman.

Dabar Dumblienė pati turėjo vaikščioti miestan ir pirkinėti maistą. Tačiau didžiulius jai vargas būdavo, kai pabaigus stagarus, turėdavo kokius penkis kilometrus pati parsivežti jį iš miško. O pinigų neturėjo, kad galėtų nusipirkti.

Jurgis kas sekmadienis pareidavo pažiūrėti, kaip gyvena jo žmona. Ji nieku jam nesuskųdavo. Net meluodavo sakydama, kad jai kiti stagarus veža. Vyras buvo patenkintas, nors nelabai jį džiugino išbalęs žmonos veidas ir didelės juodos rinkės po akim.

Sunku būdavo žiūrėti, kai Dumblienė, visa dulkiną, traukdavo duobėtu keliu vežimėlį, kuriame gulėjo didelis stagarų maišas. Susitarę ir apdirbę ant prakaituotos kaktos plaukai darė ją baisią. Tik dvi didelės juodos akys viltim žibėjo viršum paraudusių nuo nuovargio veidų.

Pusė bėdos buvo vežioti stagarus rugpūčio mėnesį. Bet kai atėjo regėsėjis ir visai artinosi jos gimdymo laikas, lyg tyčia ėmė lyti ir keliai taip pabiuoro, kad ratais retas tevažiuodavo.

Tik Dumblienė buvo priversta ir toliau traukti skolintą vežimėlį.

Vieną paniurusią dieną, kada nelijo, o viršum laukų riogsojo tirštas rūkas, Dumblienė vėl išvažiavo miškan. Jau pusiaukelėje ji pajuto dieglis šonuose, ir ją visą išpylė prakaitas. Kai ji atsisėdo ant vežimėlio atsikvėpti, visi jos sąnariai drebėjo. Ji nubraukė rankove nuo kaktos prakaitą ir atsidūso.

Kai kiek atvėso, ją pradėjo krėsti drugys. Norėdama sušilti, ji vėl pradėjo traukti vežimėlį, kuris jai dabar atrodė dukart sunkesnis. Jos kojos pynėsi, ir ji, sunkiai alsuodama, mąstė apie Jurgį, kuris tolimam kaime dirba, apie kūdikį, kuris tuojau turės gimti, ir iš jos akių per pamėlynavusius veidus krito ašaros...

— Kas bus? Kas bus? — manė ji.

Bet niekas jai neatsakė. Tik pralėkdama pro šalį riktėlėje varna ir kažkur toli nusižvengė arklys.

Ji vėl stabtelėjo.

Šalto oro srovė ją lyg vandeniū perpylė. Ji griebėsi traukti

vežimėlį. Kojos linko. Akyse tamsa darėsi. Galva svaigo.

Vargais negalais prisirydė mišką. Kai ji sustojo ties egle, kuri visada ją lietingomis dienomis nuo lietaus slėpdavo, jai kiek lengviau pasidarė. Trupuči atsiškvėpus, pradėjo rankioti stagarus ir kišti maišan. Kišo, kas papuolė. Sausas ir žalias eglių šakas, supuvusius kelmo gabalus ir net skujas. Kišo be jokios tvarkos, nežinodama pati, dėl ko ji taip daro.

Kai maišas buvo pilnas, ji šalto prakaito išpilta, tempė jį prie vežimėlio, stovinčio šalia didžiulės eglės.

Galva ėmė kvaišti.

Kažkoki varpai gaudė ausyse. Tolimi varpai. Toki varpai gaudė kada lydėjo jį kapus jos tėvą ir motiną, abudu kartu mirusius.

Kojos susipynė, ir ji ties pat vežimėliu sugriuvo su pilnu stagarų maišu.

— O, kokia aš nelaiminga! — atsidūso ji.

Akyse stovėjo Jurgis, gaspadorius, kuris ją išvijė, ir būsimasis kūdikis.

Paskui lyg pakilo smarkesnis vėjas, lyg medžiai ėmė garsiai ošti, siūbuoti. Labiausiai ošė ir siūbuvo eglė, ties kurią ji buvo parklupus.

Ji pajuto peilius šonuose. Lyg samanom kas burną užkišo. Ir

egle, kuri garsiausiai ošė, subraškėjo ir nulūžo.

Dumblienė neteko sąmonės.

Tamsūs šešėliai slapėsė už medžių, kai senas girininkas grįžo namo. Jau iš tolo jis pamatė stagarų maišą, nedidelį vežimėlį ir šalia — juodą kupstą. Tame kupste kažkas klykė.

Priėjęs arčiau, senis aiškiai pamatė, kad juodas kupstas — tai moteriškė, o klykianti būtybė — naujagimis.

Jis apšvietė kelis kartus Dumblienę, pasiklausė jos širdies ir įsitikino, kad ji jau negyva. Tik mažas kūdikis, suvyniotas į jos vilnonę skarą, dar klykė nusilpusios katės balsu.

Senis žinojo, kad tokiais vežimėliais veža stagarus iš miško tik priemiesčių gyventojai. Todėl jis nieko nelaukdamas iškrautė stagarus iš maišo, paguldė sustingusią Dumblienę į vežimėlį, užklojo maišu, o ant maišo paguldė įvyniotą į vilnonę skarą naujagimį.

Ir tuo pačiu keliu, kuriuo Dumblienė taip sunkiai traukdavo stagarų maišus, vakaro tamsoje link priemiesčių slinko vežimėlis, dar sunkiau traukiamas su nepaprastu stagarų maišu — negyva Dumbliene ir naujagimiu.

Prieš Arg. liet. čiai rašo leistus k. lius su I. šu. Čioną einkogra visuomen. siskaityt. dimą. M. lapelyje kiek jan gramatir nų kalbą tebės. Mes ti pelio str. lietuvišk. PRENSA. sias šio, leidinys, turys” katalikų “Svyturį” gai ir ga to tiražo 40.000 li. taip pat dratautie Urugvaji BE P LAIKAS DINIAI MAZESN TOVUS KOMUN. TINES I JAS, LE MINGŲ Vėliau lankydav tais plau taigas ki mus įdėj kraščius, “Svyturį” buvo dal įstaigoms pakliūtų viai Arg. noje viet respublik tautinio) nė, tai le pėjo užn tuvių spe boniškąjė Jeigu kias savo biasi šu smūrto t. snis nors lieka biz tas Lietu tai tenka Ir už l Kas p kovą prie “Lietuva “Balsą”. Kas sa tautėjimc

lv VOR Yra vi kurie na nu. Tie p lig ir nu nos, kuri tindje va kuriuos i dienomis tą oro le vorelei I tos į kitą Vorelis noje sum tą (o ka galiniai

KODEL ARESTUOJAMI LIETUVIAI

Los lituanos en la Republica Argentina

La primitiva inmigración. Desde que los primeros lituanos empezaron a emigrar a la Republica Argentina, van ya más de 30 años. Estas primeras emigraciones fueron originadas por la opresión de la Rusia Zarista en la vida de los lituanos. Hasta la gran conflagración europea, el número de lituanos en la Argentina habia alcanzado a unas 5000 personas. La mayoría de ellos fijaron domicilio en las colonias de Sarmiento y en la gobernación del Chubut, instalándose allí y trabajando en el cultivo del campo y prosiguiendo su labor agrícola hasta el presente. La minoría — gentes de oficio y comerciantes — se acomodaron en las ciudades: Buenos Aires, Rosario, Córdoba, Bahía y Tucumán, y en su mayor parte son ciudadanos Argentinos.

Inmigración nueva. La emigración posterior sobretodo motivada por la mala situación agrícola y el azote en general de la gran guerra.

La cantidad de los inmigrantes lituanos en Argentina, actualmente oscila en 40.000 almas.

Los lituanos en la Argentina más menos están repartidos, y habitan así:

En Buenos Aires y su provincia 25.000, Rosario 5000, Comodoro Rivadavia 5000, Córdoba 3000 y Tucumán 2000.

Temperamento y carácter. Los lituanos siendo habitantes de un país del norte, son de temperamento flamático y resistentes para el trabajo. Las muchachas especialmente son guapas y fieles. En general la nación lituana es religiosa; sin embargo, anteriormente a falta de sacerdotes de la colectividad la atención espiritual y cultural tenia naturalmente que resentirse.

Ocupación. Actualmente la mayoría de los lituanos residen en las ciudades y trabajan en diversos establecimientos; otros en verano salen al campo, otros se ocupan de mucamos y las jóvenes trabajan de sirvientas. Una minoría se devuelve en los oficios, el comercio y las profesiones liberales. Además, en la nueva inmigración hay quienes compran tierras, según su alcance y las cultivan. Eso es muy natural, pues el 90 proc. de los inmigrantes lituanos son hijos de agricultores.

Estado económico. Los lituanos se distinguen por su economía: solamente en los bancos de Buenos Aires tienen depositados 2 millones de pesos. Los primitivos lituanos ya alcanzaron su bienestar económico, teniendo sus campos con decenas y hasta centenas de millares de cabezas de ovinos; así puede afirmarse que la nueva inmigración con espíritu de trabajo y economía, podrá alcanzar el mismo progreso. Actualmente en toda la república hay centenares de agricultores lituanos y en las ciudades una crecida cantidad de propietarios.

Religión y cultura. Los lituanos son de religión Católica. Para atender sus necesidades espirituales, actualmente hay 2 sacerdotas lituanos, con residencia en Buenos Aires.

El centro de la vida cultural es el "Hogar Lituano", en donde están reunidas y coordinadas las principales organizaciones e institutos lituanos. "El Hogar" se divide en los siguientes establecimientos: 1. Colectividad Católica Lituana de San Casimiro; 2. Club de los Intelectuales Lituanos; 3. Comité de amparo al emigrante lituano, compuesto de 12 organizaciones especiales. 4. Comité de amparo para las jóvenes; 5. Asociación de los hombres jóvenes; 6. Sociedad de conciertos y coro; 7. Oficina del trabajo, para consultas y gestión de empleos; 8. Biblioteca Popular con su sala de lectura; 9. Redacción y Administración del semanario lituano "Švyturys" - (El Faro); 10. El hogar para las jóvenes desocupadas; 11. Sala para reuniones y asuntos particulares; 12. Imprenta lituana.

Además de las referidas instituciones, hay otras independientes como ser:

1. "Lietuva" — Asociación lituana en la república Argentina.
2. "Socialistų Sąjunga" — Agrupación socialista.
3. "Susivienijimas" — Asociación de socorros mutuos.

La prensa. La principal publicación lituana en esta república, es el semanario "Švyturys" — El Faro, — órgano de la colectividad Católica Lituana. "Švyturys" está escrito noble y ágilmente y ha alcanzado ya un alto tiraje. No solo visita a los 40.000 lituanos de la Argentina, sino que llega también a 10.000 compatriotas esparcidos en el Uruguay.

Fuera de la dicho, aparecen de tiempo en tiempo los periodicos quincenales de menor valor, no estables y propagantes las ideas comunistas, anarquistas o nihilistas, publicados por los elementos no responsables.

Aspiración de los emigrantes lituanos en el país. La aspiración del emigrante lituano en esta república es: alcanzar una situación económica, adquirir muebles, sumar su aporte cultural a la peculiar cultura Argentina, y conservar la fé.

Diplomacia. Creciendo día a día la cantidad de lituanos en la república e intensificándose las diversas relaciones entre ambos países, Lituania ha resuelto establecer en el año en curso una legación diplomática especial ante el Gobierno de la Nación.

Direcciones útiles:

Consulado de Lituania, Av. Montes de Oca 185.

Hogar Lituano; — Oficina del trabajo para consultas y gestión de empleos; — "Švyturys" semanario lituanos — calle Patagones 539.

Asuntos religiosos y Eclesiásticos — Av. Montes de Oca 550.

Consulado de Lituania.

2. „Švyturys“

per savo laikraštį "Balsą". Kas grynė Liet. Konsulato garbę, ar ne dr. "Lietuva" per savo laikraštį "Balsą"? Tai už ką dabar daroma ta neteisybė, nugi vien užtai, kad vieni eidami pro Santa Lucijos bažnyčią pakelia skrybėlę, o kiti jos pakelti nenori. Kitokių priežasčių nėra.

O gal pasakysite, tai ką tie la-

peliai turi bendro su lietuvių areštais? Jie buvo atspaudinti tik tai skelbimams rinkti. O gal vėl sakysite, kad tie lapeliai nepateko į Policijos Departamentą? Bet ko gi daugiau reikia? Jeigu juodu ant balto atspausdinta ir Konsulato pasirašyta kad visi kiti laikraščiai, išskyrus "Švyturį" yra komunistų, anarchistų,

arba nihilistų, tai policija visus tu laikraščių leidėjus ir suareštavo.

Jeigu nesigėdino išleisti tokius lapelius tai, savaime aišku, kad liežuviai primalė kur reikia dar dešimt kartų daugiau, o tai matyt kad ir iš sekancio: Kai tik areštavo dr. "L" pirm. Ožinską tą pačią dieną išėjęs "Švyturys"

jau tą įvykį aprašo, argi neaišku, kad jiems šis areštavimas buvo žinomas iš anksto? O vėlesnius savo laikraščio numerius dėdamies nekaltaisiais avinėliais, apgailėstauja kam girdi liet. visuomenė jiems šių įvykių areštų kaltę primeta.

Prieš keletą mėnesių visoje Arg. lietuvių spaudoje buvo plačiai rašoma apie mūs kunigų išleistus kastežanų kalboje lapelius su Lietuvos Konsulato parašu. Čionai mes įdedame to lapelio cinkografiją, kad visa lietuvių visuomenė galėtų jo originalą pasiaukaiti ir padaryt savo sprendimą. Mes nerašysime kaip tame lapelyje visos žinios perdėtos, nė kiek jame padaryta rašybos bei gramatinių klaidų, kas kastežanų kalbą moka tas pats jas pastebės.

Mes tik padarome vieno to lapelio straipsnio vertimą, kurią lietuviškai šiaip skambėtų: LA PRENSA — SPAUDA svarbiausias šioje respublikoje lietuvių leidinys, yra savaitraštis "Švyturys" — El Faro, — lietuvių katalikų bendruomenės organas. "Švyturys yra parašytas garbingai ir gambiai ir jau pasiekė aukšto tiražo. Ne vien tik aplanko 40.000 lietuvių Argentinoje, bet taip pat ateina pas 10.000 bendratautiųjų išsklaidytų po Urugvajų.

BE PASAKYTO, PASIRODO LAIKAS NUO LAIKO, PERIODINIAI DVISAVAITRAŠČIAI MAZESNĖS VERTES, NEPASITOVUS IR PROPAGUOJANTI KOMUNISTINĖS, ANARCHISTINĖS IR NIHILISTINĖS IDEJAS, LEIDŽIAMIS NEATSAKOMINGŲ ELEMENTŲ.

Vėliaus su šiais lapeliais atsilankydavo storas, rudai nudažytas plaukais jaunikaitis j tas įstaigas kurios turėjo savo skelbimus įdėję j kitus lietuvių laikraščius, o neturėjo įdėję j "Švyturį". Taip pat šie lapeliai buvo dalinami slapta vietinėms įstaigoms ir saugojami, kad nepakliūtų j lietuvių rankas. Lietuviai Argentinoje negyvena vienoje vietoje — išsikirstę po visą respubliką ir vienintėlė tarp jų tautinio ryšių palaikymo priemonė, tai laikraštis. Kunigams rūpėjo užmušti laisvos minties lietuvių spaudą ir išplėsti savo kleboniškąją.

Jeigu kunigai iškeitę bet kokias savo idejas ant biznio, griebsiai šmeižtų provokacijos ir smūro tai ka jau padarysi, biznis nors ir nešvarus vistiek palieka bizniu, bet, kad čion padėtas Lietuvos Konsulato parašas tai tenka labai ir labai nusiminti. Ir už ka?

Kas pirmas pradėjo aktyngą kovą prieš komunistus, ar ne dr. "Lietuva" per savo laikraštį "Balsą".

Kas saugojo lietuvius nuo istautėjimo, ar ne dr. "Lietuva"

Ivairianybės VORŲ ORO LAIVYNAS

Yra viena mažųjų vorų rūšis kurie naudojami savo oro laivynu. Tie plonyčiai balti audinėliai lig ir nuaušti iš geriausios bovelnos, kuriuos maži vaikai Argentindje vadina "volnio seilė" ir kuriuos galima matyti gražiomis dienomis skrajojant ore, sudaro tą oro laivyną kuriuo tie maži vorelei persikelia iš vienos vietos į kitą.

Vorelis, kuomet gražioje dienoje sumano persikelti į kitą vietą (o kartais taip nusikrenda begaliniai didelius plotus) užsilipa

kur nors ant šakos, akmens ar šiaip aukštesnės vietos, apsižiūri ar pučia užtektinai stiprus vėjas ir pradeda leisti iš savęs šilkinį siūlelį atatinkamo vėjui storumo ir ilgio.

Kuomet "priverpia" užtektinai šilko kurs plevėsuoja nuo vėjo, pasileidžia nuo vietos j kurią buvę įsikabinę ir taip vėjas jį neša visu savo smarkumu kartais išskeldamas net iki 3.000 metrų aukščio.

GALIT NETIKĖTI, BET TAI GRYNA TEISYBĖ

Kantas išrado moterų raiščius. Mažai kas panorės tikėti, kad tai būtų tiesa. Bet ištikro taip

buvo. Didysis filosofas turėjo tik išimti patentą savo išradimui ir jis būtų daugiau naudos turėjęs negu iš „Grynosios išminties kritika". Kanto laikais vyrai nešiodavo šilkinės kojines ir jas apriėdavo virš kelių. Kantas nuolat skundavosi kad tie raiščiai spaudžia koją ir trukdo kraujo cirkuliacijai. Todėl jis pasidirbo sau kablelius ir prie jų pristiprino kojines. Tą išradimą ilgai vadino „Kanto kojinių raiščiais" jie įgijo didelio populiarumo visoj Europoj. Dabar daugelis moterų nežino kas tai Kantas, bet kiekvienai nešioja jo išrastus raiščius.

Kiek operacijų gali iškęsti žmogus? Ne vieną šurpas nukrės

šis klausimas. Sakysit, gal dvi, tris, daugiausia — šešias, septynias operacijas per visą amžių! Bet, pasirodo, kad Amerikoj gyvena tulas Henri Smitas, kurs yra tikras ligų čempionas. Jis iškentė 148 operacijas ir savo amžiu j yra išgulėjęs 200 valandų ant operacijų stalo. Ir tai nebuvo kokios nors juokams operacijos, bet dažniausia rimtos ir pavojingos.

Kiek vaikų gali turėti vienas žmogus? Mūsų laikais paprastai šeimos po du vaiku, o tuzinas vaikų jau didelė retenybė. O tuo tarpu Maroko sultonas Mulėj Izmailas per 57 savo valdymo me-

tus turėjo 584 berniukus ir 340 mergaičių.

Ar galima nukristi iš 4½ kilometrų aukštumo ir likti gyvu? Pasirodo, kad galima. Tai įvyko pasaulinio karo metu 1918 m. sausio 6 d. Prancūzijoje. Vokiečiai sušaudė amerikų lėktuvą, kurs nukrito iš 4½ kilometrų aukščio, bet lakūnas net nebuvo užgautas.

Ar Lindbergas pirmas perskrido vandenyną? Daugeliui tai atrodo neužginčijama tiesa, bet ar tikrai taip? Taip, Lindbergas perskrido vandenyną ne pirmas bet šešiadešimt septintas žmogus. Kaip tai? Ogi dar 1919 m. iš

POPIEROS ISTORIJA

Palyginant, popiera buvo išrasta gana senokai. Romėnai vartojo Egipto papirusą (balų augalas iš kurio liemens egiptiečiai išdirbinėdavo lakštus panašius į dabartinę popierą); pasirodo, kad ją vartodavo dar daug ankščiau prieš Aleksandrą Didįjį (336 — 323 prieš Kristaus gimimą). Papirus Egiptui sudarydavo anais laikais vieną iš svarbiausių pramonės šakų ir praturtėjimo šaltinių. Bet XI amžiuje pradėta gaminti popierą iš skudurų. Tas yra Rytų tautų išradimas ir maurai užkarevusieji Ispaniją, jį atnešė su savimi. Šitas krastas greitai laiku pavirto pasauliniu centru popieros gamyboje ir svarbiausia tos gamybos rinka buvo Olandija (anų laikų jūrų viešpaciai).

1799 metais buvo sukonstruota mašina popieros gamybai dideliame kieky ir tik nuo antros pusės XIX amžiaus, Prancūzijoje ir Vokietijoje prieita prie išvados, kad pridėdant prie skudurų popieros masės medžio celuliozą (pagrindinė medžio materija) popiera gaunama daug stipresnė, negu vien iš skudurų.

Dabartiniu laiku taip — pat dirbama popiera iš gryno medžio — pigumo dėlei — jos fabrikavimu daugiausia užsiima Norvegija, Švedija ir Šiaurės Vokietija, nes toji Europos dalis daugiausia turi miškų.

Lietuvoj dar nėra popieros fabriko ir todėl Lietuvos celuloza Nemunu plaukia į Vokietiją ir ten iš jos gaminama popiera.

Argentinoje laikraščiams dažniausia vartojama Norvegijos ir Suomijos popiera, knygomis ir žurnalams — Vokietijos; iš kitų šalių popieros importas sudaro mažą nuosimti.

LIETUVIAIS ESAME!

Tat nepamirškini užsiprenumeruoti savaitraštį "ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS" 1932 metams.

"BALSA" skaitydami rasime susiraminimo, nors ir varge būdami, nes "BALSAS" yra darbo žmonių laikraštis TAUTINĖS minties rūpinasi darbininkų reikalais ir duoda naudingų pamokymų iš gyvenimo. Be to, dar ateinantiems metams bus duodamas priedas "KALENDORIUS" kurį leidžia dr. "LIETUVA" savo penkių metų gyvavimo sukaktuviems atminti. Jis bus gausiai iliustruotas įdomiais paveikslais ir aprašyta Argentinos lietuvių pereinamo penkmečio istorija ir kultūrinis veikimas.

Tat visi kaip vienas užsiprenumeruokim "A. L. BALSA".

Prenumerata metams 4 pesai, pusei metų 2 pesai, į užsienį metams 2 doleriai.

Niufaundleno į Airiją perskrido seras Džonas Alkokas ir seras Vitten - Brounas, o pasaulinio karo metu vandenyną perskrido du cepelinai, kuriuose buvo 64 žmonės. Taigi, nori nenori, bet Lindbergui lieka 67-ji vieta. O štai dar vienas netikėtinas įvykis:

Ar gali 7 metų vaikas mirti nuo senumo? Gali. Amerikoj vienam vaikui vos keturių metų esant jau išaugo ūsai ir barzda. Šešių ir pusės metų jis buvo jau tikras senukas su balta galva ir raukšlėtu veidu. Jis mirė 7 metų amžiaus nuo pasenimo.

„ŠVYTURINIS KVIESLYS“

Kunigai į savo „Švyturio“ 44 Nr. idėjo magaryčių net po du egzempliorius „Švyturinio Kvieslio“, apie kurio turinį tenka stiką pasakyti: Kunigas Bumša, kaip dvasiškis ir gerai suprantas stebūklų galia, išanginiame straipsnyje daro išvedžiojimus, kad girdi įjeigu 1926 metais Šiaurės Amerika būtų turėjusi nors vieną tokį „tiesos skleidėją“ kaip jį „Švyturys“ tai tulas jaunikaits Jankauskas būtų išsigelbėjęs nuo mirties.

Mezistofelis nieko neslėpdamas eilėmis išdrožia visą tiesą, girdi „Švyturys“ tinka skaityti tiktai Kinijos generolams ir iš Ispanijos išguitam Alfonsui, o daugiau jo nieks ir neskaityti, tik suglamžo ir suraito.

Jeigu jo nieks neskaityti tai ir prenumeratų nebus, o pinigai reikalingi: tai ką čia daug galvos — išstato visą savo nuvalkiotą inventorių lotarejon, žinoma kainų nepamazindami, kas gi save skriaudžia; pav. senų baldų komplektą už kurį rematė (išpardavime) sumokėjo apie 80 pesų dabar išstato lotarejon už 200 pesų. Tai kas kad lietuvis piliečiai ir taip jau paskendę kinelių ir lotarejų manijoj, ne vienas joms palieka paskutinius savo centavus, o veliaus gatvėje badantja.

Be to, dar šio „Kvieslio“ pamarginimui sugrūsta visas velnio tuzinas iš archyvų surinktų senų klišių.

KOMENTUOJA

Tam pačiam „Švyturio“ Nr. komentuojami dr. „Lietuva“ pirm. P. Ožinsko pasakytą kalbą šios dr. penkių metų sukaktuvių šventėje apgailesauja, kodėl dr. „L“ savo nariams tiek daug sazinės laisvės teikia ir prikaishoja buk tai šioje dr. esama nedorų narių. Pažūrėkime koki „dorie“ šios priekaištus daro, kas ten toje jų klebonijoje susispietę, nūgi apart lenkomanų R., klebonijos požemyje užsilaiko amžiną atilsį „Rūtos“ kabareto „gražuolės“, dėl kurių nedoro savės vedimo patys kunigėliai anuo laiku tiek daug ašarų paliejo.

I tuos buv. nario klausimus neradome reikalo atsakyti, bet jeigu jau taip norite tai prašom: Tam buv. nariui bet kokios idėjos tik tiek reikalingos kiek jos jo asmeni karierai patarnauja; jis buvo tikras dr. egzektorius visur savo dvylekį kisdavo nesiskaitydamas su jokiais dėsniais nė taktika. Jis norėjo dr. izdą padovanot Dakniui, o iš dr. padaryt parapiją. Pasikeitus politinėm sferom, savajme aišku, turėjo keistis ir jo idėjos (pasišalint iš dr.)

Tokioms, palyginant menkutems draugijoms, kaip čion lietuvių beveik neturinioms izde atsargos, sunku įsigyt nejudomo turto išsimokėjimui; todėl dr. „L“ pirkdama lotus turėjo pirt juos kurio nors savo patikimo nario vardu; tas buv. narys, kuris taip atsakymo trokšta, bairisai pagaidavo, kad šie sklypai būtų užrašyti jo vardu, bet dr. labiau pasitikėjo Ožinsku. Žinoma, toks dr. Zygis bairisauia užgavo to ponaičio — buv. nario ambiciją, o tai ir buvo antra jo iš dr. pasišalinimo priežastis.

Dr. yra juridinis asmuo ir jos įstatai leidžia kokius tik nori fondus steigti ir kada nori juos likviduoti, taip — pat gali prisidėti savo lėšomis prie kieno biznio ji nori ir randa reikalingu, todėl paklausimas del Lietuvių

Namo fondo ir Ožinsko kirpyklos jeigu ir atatikų tikrenybei, vistiek nereikalingas jokio atsakymo.

Del atsakaitomybės netikslumų, hm... nežinia apie kokios atsakaitomybės ir kokius netikslumus klausiamo? Švento Kazimiero Bendruomenės paskelbtoj metinėj apyskaitoj matėsi daug netikslumų, net savo laikraščio tam pačiam Nr. vienuos egzempliorius buvo nurodyta vienokios skaitlinės, kituos kitokios, tat patariame tam ponaičiui pirta sutvarkyt netikslumus pas save (jis yra Bendruomenės Revizijos Komisijos narys), o veliau kuomet darysite paklausimus malonėkit juos formuluoti aiškiau. Šiuo gi kart mes tik tiek galime pasakyti:

Neten ponaiti su savo paklausimu pakliuvai.

ŽIAURI ŽMOGŽUDYSTĖ

Malbrán (Santiago del Estero provincijoj).

Bendrai ši aplinkė yra pasižymėjusi nuolatiniais pasikartojimais įvairių kriminalinių įvykių, todėl ši vieta ir vadinama „centro de los criminales“. Bet paskutiniu laiku čia tokia baisi žmogžudyste įvyko, kuri galima pavadinti viena iš žiauriausių.

Kelios savaites atgal, du piktadariai „eriollai“ Rogelio Sosa ir Silvano Barrios pavakare nuvyko pas vieną savo kaimyną, neturtingą ūkininką Bichero motyvudami savo atsilankymą kokiui tai „svarbiu reikalui“.

Seimininkas su malonumu priėmė svečius ir pradėjo vaišinti mate. Piktadariai iš karto su šeiminku palankiai kalbėjo, bet nepraejus nė dešimčiai minučių pelių smūgiais krutinėn užmušė šeiminką. Bichero šeima buvo kieme ir pajutusi pavojų leidosi bėgti, bet galvažudžiai pastebėję pasivijo bėgančius ir nužudė. Po šio baisaus žygio, gyvuliško jausmo pagauti žmogžudžiai ant tiek isuotó, kad pradėjo žaginti vyriškus ir moteriškus lavonus, o ypač mažų vaikų Be to Sosa žiauriausiai pasielgė su nužudyta neščia šeimininke, kuriai iki gimdymo trūko tik keliu dienų: perpiove gimdos vietą ir su keliais lauk išspaude, dar šį pasaulį neišvydusį žmogų. Atlikę visus tuos žiaurumus nuėjo nužudytųjų pirkėlen, atsigerė matės ir pavalgė pabėgo į miškus slapstyties, palikdami septynis lavonus t. y. tėvo, motinos ir penkių vaikučių.

Šis įvykis atliktas nuošalioj vietoj, tat lavonai išgulėjo dvi paras niekeno nepastebėti. Atradus ir pranešus policijai prasidėjo stropus ieškojimas nusikaltėlių. Buvo suimta daug visai nekaltau asmenų. Suimtųjų tarpe radosi ir tokių, kurie, spėjama del nepilno proto, ta nusikaltimą su didele „garbe sau prisieme, bet vedant tolimesnius tardymus pasaiškėjo, kad tai ne jų darbas. Imtasi dar stropiau ieškoti ir nors ir su dideliu vargu, tačiau pasisekė suimti tikruosius nusikaltėlius. Pirmajį sugavo Barrios, šis po neilgu tardymų prisipažino kaltu ir išdavė R. Sosą. Žinant antrojo žmogžudžio pavardę ji taip pat pasisekė sugauti, bet šis pastarasis nenorėjo prisipažinti sakydamas, kad jis buvo tik „ayudante“ neturėjęs nei peilio nei niekinės lavonu, visą žiaurų darbą suversdamas savo draugui. Policijai pavartojus kiek griežtesnius tardymo būdus Sosa prisipažino taip pat.

Betardant žmogžudžiai pasisakė atlikę tą piktadaryste visai „šaltu krauju“ ir be kitų prieža-

VIDAUS ŽINIOS

NUKENTEJO NUO LEDŲ VYNUOGIŲ DERLIUS

Iš Mendozos provincijos praneša, kad šio mėnesio 7 - 8 dienų didelis ledų lietus sunaikino apie 30% vynuogių derliaus. Reikia manyti, kad šia vasarą vynuogėms bus brangesnės. Pasinaudodami nederliumi perkupčiai pakels vynuogėms kainas ir nuo to, žinoma, daugiausia nukentės darbininkai, kurie kaip tik daugiausia jų suvartoja.

RINKIMŲ EIGA

Šiuo laiku vyksta intensyvus balsų skaitymas. Pradžia jau parodė, kad Buenos Aires mieste daugumą gauna kaireji, socialistų ir demokratų - progresistų sąjunga „Alianza“. Provincijose, kur balsų skaitymas jau pradėtas, pakol kas daugumą turi generolo Justo šalininkai.

Galutini rinkimų daviniaa paaiškės maždaug už poros savaitė, o gal dar veliau. Bet jau spėjama, kad Valstybės Prezidentu bus išrinktas Generolas Justo, parlamente gi daugumos

sčių, o vien su malonumu, kad nužudo „Gringo“ nenaudinga šaliai asmeni. (Mat Bichero buvo italas) Abu žmogžudžiai padėti Santiago del Estero kalėjimam ir spėjama, kad bus nuteisti mirti.

CUKRAUS ISTORIJA

Dauguma šių dienų cukraus vartotojų nežino šio taip visų mėgiamo produkto istorijos. Kitais laikais cukrus buvo didelė retenybė, mūsų protėviai jį pirkdavo vaistinėse kaip vaistus. Vėliau išsivysčius cukraus gamybai, jis tapo prieinamas visiems. Prieš daugelį metų, Europoj buvo žinomas tik nendrių cukrus, paeinąs iš tropikos kraštų, kurio pervežimas labai brangiai kainodavo. Manoma, kad cukraus nendrių tėvynė yra Pietinė Azija, o gal būt Indija.

Kinai cukrų vartojo dar prieš Kristaus gimimą, o graikai senovėje pasakodavo, kad Indusai pasigaminė cukrų iš nendrių. Sanskritiškai cukrus vadinosi „sarkoca“, graikiškai „saccharon“, o arabai pradėjo vadinti „sukkar“.

Kryžiaus karų gaudynėje maldininkai parsigabendavo cukraus nendrių iš Palestinos. Viduramžių laikais, arabai pradėjo cukraus nendres sodinti Ispanijoj, Ciailioj ir Egipte. Pabaigoje šešiolikto amžiaus, ispanai cukraus nendrių auginimą išplėtė Brazilijoj ir Centralinėj Amerikoj. Šiuo laiku labiausia išsivysčius nendrių cukraus gamyba Kūboje ir kitose greitimosė salose. Argentinoj, Tueumano provincijoj taip pat auginama cukrinės nendrės, ten yra keletas cukraus fabriku, kuriuose ir lietuvių nemažas skaitėnis dirba.

Napoleono laikais, kuomet nendrių cukraus įvežimas buvo sutrudytas, mokslininkai pradėjo galvoti kaip jį pagaminus vietoj. Buvo išrasta, kad cukrus galima pagaminti iš runkelių. Šiuo laiku cukraus gamyba iš runkelių yra labai išsivysčius visoje Europoje.

Dabartiniu laiku ir Lietuvoje, Mariampolės mieste, baigiamas statyti didžiulis cukraus fabrikas, kur bus gaminamas cukrus iš lietuviškų runkelių. Nendrių cukrus, visgi, laikomas žymiai geresniu ir maistinesniu.

nesudarys nė viena partija pavieniui.

JAU VĖL PASIRODĖ „ARGENTINOS ŽINIOS“

Paleidus iš kalėjimo „Argentinos Žinių“ redaktorių ir leidėją K. Kliaugą, kuris buvo areštuotas kaip ir daugelis kitų lietuvių per mūs „gerųjų“ tautiečių pasitarnavimą išlaikytas kalėjime keles savaites; vėl pasirodė „Argentinos Žinios“. Ateity linkime laimėgesnės klotes!

KAS NENORI PAKLIŪTI I ŠVYTURIO SKILTIS, NEGALI KREIPTIS I LIETUVOS KONSULATĄ

Areštavus P. Ožinską dr. jos „Lietuva“ valdybos nariai kreipėsi į Konsulatą prašydami tarpininkavimo, jų pasikalbėjimas su p. Gaučiu buvo tuojaus atspaudintas „Švyturyje“ iškraipytoj formoj. Taip pat, tulas pilietis paraše Konsulatui padėkos laišką už išdavimą jam ištikimybės liūdymo, kuris taip pat be autoriaus žinios atsidūrė „Švyturio“ skiltyse.

NEREGYS GYDYTOJAS

Pirmą kartą Varšuvos universitete užbaigė studijas ir gavo medicinos daktaro laipsnį tulas Dolansk, kuris yra iš prigimties visiškai neregys. Išties, sunku net patikėti, kad asmuo niekuomet nematęs pasaulio, kurį jis gal visai kitaip įsivaizduoja, neturėdamas vieno iš svarbiausių kūno pajautimų - regėjimo; galėtų tinkamai praktikuoti mediciną. Tiesiog nesuprantama, kaip jis galėjo isigyti medicinos daktaro laipsnį. Kaip jis pagalios atlejo studijuoti praktiškai anatomiją, chirurgiją ir kitas medicinos mokslo šakas, kur reikalinga gerai pažinti ištisą žmogaus kūną? Be abejonės, neregys daktaras Dolansk, visas reikalingas žinias įsigijo dėka dideliu pasišventimui, nugalėdamas kliūtis, kurias Varšuvos universiteto profesoratas jam pastarė prieš suteikimą medicinos daktaro laipsnio.

Geras pavyzdys tiems, kurie naudodamiesi visomis dovandomis kokias tik gali prigimtis žmogui suteikti, nesugėba pasiekti tokių vaisių.

Anekdota

— Kur tamsta įpratęs valgyti? — Paklausė Bolivaras pas vieną Argentinos generolą, kuris sėsdamas prie stalo pavertė stikletį vyno.

— Mano tėvų namuose, kur stal tiesė mainoma kartu su kiekvienu nauju valgiu — atsake pastarasis.

— Kinimatografas man teikia daug malonių valandų.

— Ar tamsta dažnai eini ten.

— Ne, mano žmona eina o aš naudojuos tuo, kad pasėdėti smuklaitėje.

Arėjas Vitkauskas.

Kepenys arba jaknos, aišku, vadinasi todėl kepenimis, kad jas galima iškelpti, ir kepama...

Arėjas Vitkauskas.

Laikas užisprenumeruoti „ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSĄ“ 1932 metams.

MINTYS

Visas amžius neįstengs atsilyginti veltui praleistos vienos minutės.

Optimistas žengia pirmyn. Pesimistas pažangą sulaiko.

Iš gero gerą gali padaryti kiekvienas protingas žmogus, bet iš blogo gerą — tik genijus.

Sunkiau laidoti kilnią idėją, negu artyma žmogų.

Žmonėms trūksta ne išminties, bet stiprios valios.

Sažinė dantu neturi, bet kaip skaudžiai kanda.

Kas nenori apsirikti, tas niekuomet nieko ir nenuveikia. Silpnybe, tavo vardas moteriške. Šekspyras.

Vienas geras prityrimas yra svarbiau negu septynios gudrybės.

Milijonai gyvenančių yra, kurie dar nežino, kad jie jau senai mirę.

Netas yra drąsus kuris kardą pakelija, bet tas kuris galva nulenkia.

Kur didesnės bausmės, ten dažnesni nusidėjimai.

Meilė yra toks didelis niežėjimas, kurio negalima pakasyti nei arkljo dantimis.

Aš nė už jokių pinigų moters neileiččiau į savo statinę. Diogenas.

Kas sunkiuose gyvenimo aplinkybėse savo proto nenustoja, tas jo ir neturi — nera ko nustoti.

Per mažą rakto skylute galima daugiau pamatyti, negu pro atviras duris.

Maži vaikai bijo tamsos, o suaugusieji dažnai slepiasi nuo šviesos.

Laimingas tas kuris viską žino, bet nieko nesupranta. Poinkare.

Laimingas tas kuris pirm laiko spėjo save pasidaryti diktatorium, kol jo už dezertyravimą dar nepakorė. Pilsudskis.

AKLASMATĖ

RAPSODIJA

Motyvu: Kur bakuže samanota.

Nepamenu kieno buvo mesta mintis, kaip nežūrint didžiausio būtų krizio, gauti sau pigiu būdu patogų butą — būtent ištekti už panos su butu (galinti būti ir nebe pana, bet tik būtų su butu).

Šiandien visiems draugams ir nedraugams patariu tokių eksperimentų nedaryti ir abelnai panašių patarimų neklausyti, nes tai paeina nuo velnio! Va kaip su manim išėjo. Ilgai neieškodamas viename čiuikure suradau gyvenančių paną, reiškia, savame bute. Tiesa, pana buvo nekokia, bet sakoma yra, iš bado ir šuva dešrą ēda. Taigi dilemą išrišau beveizint. Arba vesti paną ir turēt kur nakvynei lovą pasistatyt, arba likti laisvu, tik su čigonais dainuojant:

„Aukštās dangus ir krumai, tai yra mano namai“.

Laikydams žmoną kaipo priedą prie buto, tuo būdu neišvengiamą piktą, iš dviejų blogumų pasirinkim mažesnįjį.

Čia lošė rolę ir praktikos išroklavimas: šiandien butas tai solidingas kraitis — nori gyveni, nenori negyveni ir dar užleisdams kitam butą gauni 40 tūkstančių „astupnos“, tai yra buta gali paverst kapitalu, o tokios sumos ne iš kiekvienos nuotakos gausi!

Aš pasipiršau, ji atsakė.. taip!

Pradėjau gyvent šeimynos gyvenimą. Koks jis — dykai nepasakosiu, kadangi, iš savo praktikos žinau, vistik kiči nejtikės, kol patys nepalytės: nes jaunas yra lyg tas Biblijos Tamošius. Todel tesiryžtie!.. Manęs tai antru kart nebeprigaus! Tik manau, patekusių pragaran panašiai mano. Ne tai, kad ten labai jau būtų bloga; sakoma, kiekvienas blogas turi ir savo gerąsias pušes. Visas pragaras tai tas durnas jausmas, kad tuvo laisvei ir laimei — kaput!..

Prakeitiejį, sako, daugiausia kenčia iš ilgesio prarastos progos regėti savo Viešpaties veido. Moterystėje yra priešingai: čia kenti nuo amžino regėjimo veido, kurs nuo šiol! yra tavo viešpats ir liepėjas.

Šeimynos gyvenimą iš praktikos suimėiau į 3 fazes: Pirmą, kada ji sako: — Duška, nupirk man naują kapeliušį!.. Tai yra pirmasis prašymas, kurį greičiausia ir įvykđai užgniau-

tais nuo vestuvių skatikais.

Antras: — Neturiu kitos poros bačiukų ir šilkinų kojinaidžių... — Širdel, atsakai, pakentėk, kol algą mokės.

Trečias... — Man reikia suknelės tango, apsiausto kimono ir antilpos boā. Kuo aš blogesnė neg kitos? Aš noriu būti stolbovaja dvorianka! —

Čia vyras turi padaryt mažą pauzą pagalvojimui: pirmas ir antras punktai priimtini nes kas mėnuo gaudamas algą, jei reikalavimai nebus tankesni, ta tikro vyro pareigas ištesėsi. Del trečiojo punkto darai tokių kombinacijų: — Čia paprastųjų, t. y. tiesioginių pajamų nepakaks.. Padarai mažą interliudijun šioio turinio: — O iš kur tų perkamųjų imti?

Tai vadinas pirmasis šeimynos skandalas.

Ji paduoda genialę mintį: — Paskolą, dušel. —

— I ką paskolą, širdel? —

— I mūsų buto sąskaitą! —

— Kaip tai? — nuduoti nesupratęs.

— Gausi „atspunovo“ 40 tūkstančių. Tai yra mano dalis iš kurio turiu teisės pasiimti nuosimčių. — Tai yra 3 svarbiausieji šeimynos gyvenimo dešiniai. Visi gi kiti, įpratus, virsta kasdienė dona...

Nemagaryčauk meškos kalio, jos dar nesugavęs, nes kada žmogus šauda, velnias kulipkas gaudo. Ši moralė tinka visiems abstraktinių depozitų avansininkams.

Laimės dienos slinko. Aš ėmiau iš banko... žmonos kraiti.

— Reiks gražint? atsargiai primindavau laimės valandą.

— Užleisiva butą už pamokėjimą! — žmona stiprindavo dvasią.

Sakoma yra — žmogus laimėj užsimiršta. Aš stengiaus joj taip nigrumsti, kad nerūpētų klausimas; — kas bus?... Tuo būdu neilgai gyvenęs patyriau kodėl žmogus turi dvi akis. Todel, kad pasaulį valdo dvi galybės, kurias karakulizuojanč, galima būtų pavadinti plius ir minus, arba: vieną ausį kas šnibžda — taip, tai i kitą atsiliepia — ne!

Atsidavus laimei ir pajamoms vieną rytą išgirdau stiprų stukėjimą į duris.

— Tamstos butas rekvizuoja-

Kambariai šeimynoms ir lovos pavieniams \$ 1.
 Karštos ir šaltos vonios. Rusų ir Vokiečių virtuvė. Specialės
 maudyklės svečiams nakvojantiems. **PASTABA:** Taipgi ir
 svečiai negyvenanti karštas vonias gali gauti po 80 centų.
 U. T. 31, Retiro 0589

ŠOKIAI kas šeštadienis

mas — sako man, nespėjus duris
 praverti... Aš žmogus skromnas:
 įsakymas ar įstatymas, bala juos
 ten suvoks, ir nepažįstamų ponų
 verčiamas imu savo sakvojažą
 ir keliauju kaip nieko nebuvus.
 Žmona su pasoga? Kas man?
 Dievas davė Dievas ir atėmė,
 — tariau kentančiojo Jobo žodžiais
 ir pajutau, kaip lyg akmuo nuo
 širdies nuslinko.
 Dušel, kur tu nebėgai?... —
 pajutau švelną kažiką imant ma-
 ne po rankos. Tai stovėjo žmona,
 nauja skrbele, tango kimono ir
 boa posirengus kelionei. Man ši-
 stelėjo plaukai, žmona tuo tarpu
 pakišo paketą tardama: — Štai
 ką tik išeidama gavau iš banko

reikalavimą neatidėliojant gra-
 žint paskola.
 — Tai tavo pasoga! — buvau
 beišsižiojās, bet ji lyg toji nelai-
 mē, apkabinus savo išvadotojo
 kaklą, tratėjo toliau:
 — Tu mano gerasis — aš tau
 padėsiu vargelį vargti ir būsiu
 tavo neatskiriama drauge visose
 nelaimėse ir audrose!...
 Ir aš apsisverkęs uždainavau:
 — Kur bakužė samanota,
 kuroj gyvenau?
 Kur dalužė išsvajota,
 kur sapne mačiau...
 Ten takelis jau užartas,
 durys uždarytos,
 Ir kišeniai jau išdžiūvo —
 Žmona pa - s i l i - ko..

Auksas iš Amerikos i Europą

Iš New YoYrko Federal Reserve Bankų šiomis dienomis į
 Europą išvežta \$ 48,485,400 sumai aukso. Didžiausia to aukso da-
 lis tenka Francijai, Šveicarijai ir Lenkijai.

Nuo laiko, kai Anglija panaikino aukso standartą, iš Ameri-
 kos auksas pradėjo plaukti į Europą, ir iki šiam laikui jo jau iš-
 vežta už \$ 588,224,700 vertės. Amerikos bankininkai tokiu nuola-
 tiniu aukso plaukimu i Europą, labai susirupino.

Paryžiaus "Le Matin" redaktorius nagrinėja priežastis, dėl
 kurių iš Amerikos ir kitų šalių auksas plaukia į Franciją ir kitas
 kaimynines valstybes. Jis sako, kad dauguma finansininkų ir šiaip
 biznierių ten deda savo pinigus, kur jie gali daugiau uždirbti ir jų
 vertės pastovumas užtikrintas. Atsargėsi žmonės siunčia savo
 pinigus į tas valstybes, kurios neįsivėlusios į politines intrigas, ir
 geriau apsaugotos nuo karo galimumų.

bet tos priežastys be ne bus tik dalinės, svarbiausioji, grei-
 čiausiai bus, kad Europoje kai kurioms valstybėms panaikinus
 aukso standartą, susidarė abejoji-mo ir apie Amerikos dolario pas-
 tovumą. Mat, tu valstybių finansininkai mano, kad jų pinigai savo
 valstybėse bus saugiau ir geriau užtikrinti.

Daug bendravo su saukso eksportu iš Amerikos turi ir spekulia-
 tyvė bei politinė įtaka. Tačiau ji Europoje neigiamai pasireiškia.
 Kai kurios valstybės, kaip Lenkija, dabar net susirupino aukso
 daugėjimu, kuri supirkinėjo, ir už kurį dabar negauna nuošimčių,
 o svetimos valiutos mažėjimu, už kurią nuošimčius gaudavo.

Tas parodo, kad pasaulio finansininkai dar tebeklaidžioja mi-
 glotose finansams sutvarkyti problemose. Atrodo, kad dar negreit
 visiškai pastoviai pasaulio finansai atsitaisys. Jau visapusiškai
 apsvarstyti planai — vėl iš nauja pagimdo dar net nenumatyty
 kliučių, kurios neleidžia iš kėblumų išėiti.

Pietų Afrikos Žydai Lietuvai Pri- siuntė Stambiają Auką. Remia Padegėlius

Kaunas. — "Lietuvos Aido" korespondentas Pietų Afrikoje
 praneša, kad vėliausiu laiku Pietų Afrikoje gyveną Lietuvos pi-
 liečiai, kurių dauguma žydai, labai susidomėjo Kaune statomąja
 ligonine. Dabar jie ruošiasi sudaryti tam tikrą komitetą, kuris
 rinks tai ligoninei aukas tikslu joje įsteigti "Pietų Afrikos Sky-
 rių" (South African WaYrd). Tam tikslui jau įteikta aukų Lie-
 tuvos konsulo Afrikoje žmonai p. I. Račkauskienei.

Korespondentas pažym, kad tokį gražų afrikiečių pavyzdį ga-
 lėtų pasiekti ir šiaurės ir Pietų Amerikos lietuviai.

Pastebima, kad Pietų Afrikos žydai Lietuvai yra aukoję daug
 pinigų. Cape Town žydai yra davę Lietuvos žydams apie \$ 10,000,
 nekaitant privatiškų aukų, taip pat aukojo Plungės nukentėju-
 siems nuo gaisro \$ 6,500.

Latvijos konsulas Cape Town p. S. M. Wale šiomis dienomis
 aukojo Vytauto Muziejui Kaune statyti apie \$ 500. Siųsdamas au-
 ką, jis laiške pareiškė Lietuvai labai gražių sentimentų ir linki Vy-
 tauto Komitetui sėkmingai apvainikuoti savo kilnų sumanymą.

Malonu, kad ir svetimataučiuos Lietuva randa kultūriniam
 darbams kilnių rėmėjų.

MES ESAM LIETUVIAI

Tat visi kai vienas skaitykim

"ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS"

Tik ji skaitydami išlaikysime tautybę.

LIETUVIŠKAS VIESBUTIS. — HOTEL RESTAURANT

"RIGA"

25 DE MAYO 674 - 676, BUENOS AIRES

nuo 8 valandos vakaro iki 1 valandai nakties ir sekmadienis

Salionai ir kabinetai puotoms ir vestuvėms. Kiekviena diena
 operų koncertai ir lietuviška liaudies muzika.

EDUARDO HOFFMANN

nuo 3 valandos iki 1 valandai nakties. Kas sekmadieni dvi premijos. Iėjimas veltui.

Draugijos "Lietuva" Pranešimas

Draugijos ruošiamas didelis

PIK-NIK'AS

negalėjęs, dėl blogo oro, įvykti Lapkričio 15 dieną; įvyks
 ateinantį sekmadienį tai yra 22 dieną Lapkričio 11 val. ryto,
 toj pačioj vietoj.

CALLE SARGENTO PONCE, DOCK-SUD.

Dr. CARLOS HERZKOVICH

Diplomuotas Paryžiaus Fakultete.
 Plaupėių, Veneros ir kitokių ligų gydymas.
 SU LIG NAUJAUSIAIS METODAIS

Galima kreiptis ligoninėse "PARIS"

c. PASO 168 c. CASEROS 2739
 c. P A S O 1 6 8 nuo 13½ — 15 v.
 nuo 15 — 20 v. ir nuo 18 — 19

sekmadieniais nuo 9 — 12

Apžiūrėjimas 3 pesai.

RUKYKITE

EGIPTISKUS CIGARETUS

BIS

po 20, 30 ir 40 centavų.

TIK RUKYDAMI CIGARETUS

"BIS"

APSAUGOSITE SAVE NUO KO

Pirma lietuvių šoferių mokykla

Garantuojam Tamstai pilna

pasisėkima, nepasiekus

gražinisius pinigus.

Geriausios salygos tik pas mane. Kainos labai nupigintos ir
 dideli palengvinimai isimokejime. Išmėgink savo gabumus!

EUGENIO CORDIER

PASIRUOSK ATEINANČIAM PAVASARIUI!

VIEYTES 1789 (Pte. Barracas) U. T. 21 - 0265

LIETUVIŠKAS VIESBUTIS IR RESTORANAS NAU- JAS INTERNACIONALAS

L. N. Alem 1054-54

Patogi vieta šeimynoms ir
 pavieniams. Turtingas įvai-
 rių dešrų ir likerio pasirinki-
 kimas. Erdvūs ir švarūs kam-
 bariai šeimynoms tik 2 p.,
 lovos nuo 80 c. iki 1 p. Šis
 namas randasi 3 kvadrus nuo
 Retiro. Kalba lietuviškai.
TAKARI & KARVARO.

Dr. N. V. MILOSLAVICH

Chirurgas, Gydytojas

Ligoninės

R A W S O N

Odos, Venerinių ir Šlapumo.
 Kasdien nuo 3 v. iki 7 v. p.p.,
 sekmadieniais ir šventadie-
 niais nuo 8 valandos iki 10
 val. ryto.

LAVALLE 310, Bs. Aires

Kalba vokiškai ir ispaniškai.

Pirma Lietuvių Klinika

Direktorius: Dr. Alperavicius

diplomuotas Rusijoj ir Argentinoj

VENERINES IR MOTERŲ

Persvietimas X, Ultravioletas

ir Diatermija.

AGUERO 477, Buenos Aires

Nuo 15-18 v., sekmadieniais 9-11

Dr. N. RAPOPORT

Specialistas ir Sefas Ligonin-
 nės EZRA. Venerines ligos,
 Odos, Sifilio ir Vidurinių
 ligų. Gydoma Elektra.

Priem. Val.: nuo 14 iki 20

Kalba rusiškai ir supranta

kitomis slavų kalbomis.

SARMIENTO 2528

U. T. 47, Cuyo 4925

DANTŲ KONSULTORIJOS

CASTRO - BARROS 1794

Darbo valandos: Pirmadieni,

Trečiadienį ir Penktadienį

nuo 3 iki 8.

ANDALGALA 2540

(Mataderos, aukštuma Ave-

nida Chicago 6900).

Antradieniais, Ketvirtadie-

niais ir Šeštadieniais nuo 3-8

Danties ištraukimas be skausmo \$ 2. Dantys sudedami ir
 sutaisomi prieinama kaina.

INSTITUTO DE CLINICA Y CIRUJIA

Gydo vidurių ir moterų ligas. Akių, ausų gerklės ir nosies.
 Kraujo, šlapinimosi ir lyties organus. Gydo kiekvienos ligos
 specialistas. Persvietimas rengtenu spinduliais ir determia.

Kalba rusiškai, lenkiškai ir lietuviškai.

Priimu nuo 14 iki 16 ir nuo 20 iki 21 val. kasdien. Sekmdie-

niais nuo 8 iki 9 val. ryto. Tramvajai: 12,38,48,84.

CHILE 1228 BUENOS AIRES

Direktorius: Dr. SCHAVELZON

Gefė kliniko prie ligoninės Muñiz. Už apžiūrėjimą 5 pesai.

Jeigu Tamsta nori būti apžiūrėtas gero gydytojo, kreipkis į

CLINICA MEDICA CANGALLO

KUR BUSI ASMENIAI PRIIMTAS JOS DIREKTORIAUS

Dr. A. GODEL

Tikro ir greito gydymo specialistas.

BLENORRAGIJA TRIPERIS

Gydomas naujausiais francūzų ir vokiečių metodais

SIFELIS 606-914

ODOS IR KRAUJO LIGOS

MOTERŲ LIGOS: Gimda ir nereguliarės menstruacijos..

SPECIALISTAI šių ligų: ŠIRDIES, INKSTŲ KEPENŲ

SKRANDIES, NERVŲ, RIAUMATIZMO.

"X" Spinduliai. — Diatermija. — Analizis.

Lietuviams pirmas patarimas veltui.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 15 iki 21.

Sekmdadieniais ir šventomis dienoms nuo 9 iki 12.

Calle CANGALLO 1542

BUENOS AIRES

TELEGRAFINĖS

Pinigų Perlaidos 130

Lietuvon tik

LAIVAKORTĖS

Pigiausiomis Kainomis tik Istaigoje

MEDDA LTDA, Lietuvių Skyrius

Sociedad Marjtime & Comercial

SARMIENTO 402

BUENOS AIRES

Dr. ELIAS GALANTE
Specialistas
Hospitales ARGERICH
D-jos "Lietuva" Medikas
PINZON 425
1 aukštasis (Boka)
U. T. 3064 - Barracas
Klinika Nosies, Ausų Gerklės
Sifilio — 914

Geriausias namų draugas, tai
geras muzikos irankis, Tokių
irankių, k. a. gitarų, manda-
linų ir balalaikų galima užsi-
sakyti lietuviškos muzikos
irankių dirbtuvė. Darbas at-
liekams sažiningai greitai ir
pigiai. Nepraleiskit progos
Kreiptis:
A. Sajauskas ir K. Rumimas,
c. ALVAREZ 738, Capital.

Dr. GERSUNOVAS
Kalba rusiškai ir lenkiškai
Gydo vidurių, veneros: sifi-
li, triperi ir moterų ligas.
Darbininkam kainos priei-
namos. Priimu nuo 1 iki 4
ir nuo 7 iki 9 v. vakaro.
Sarmiento 2521, Buenos Aires
U. T. 47, Cuyo 4925

Lietuviams žinotina kad
c. SUAREZ 1180
randasi lietuviška siuivykla
Darbas atliekams švariai sulig
naujansios mados. Didelis pa-
sirinkimas: Anglų ir kitokios
rūšies medžiagų. Taip pati
prošina, išvalo ir išverzdina
padėvėtus rūbus.
Siuvėjus
ANTANAS SMULKAVIČIUS
c. Suarez 1180 Kmp. G-vės
Patricios, Boca.

Vyrų ir moterų kirpykla
J. STRAUSMANO
c. Benito Juarez 2290. V. Devoto

Vyrų ir moterų kirpykla Taip
pat galima gauti ivairių lietuviš-
kų knygų ir laišku su eilėmis.
c. SUAREZ 1180.

LIETUVYS SIUVĖJAS
DIONIZAS ZVIRZDINAS
Siuva moterims ir vyrams
kostiumus.
Calle ORO 2518

DIPLOMATINIS SIUVĖJAS
JONAS KOREIVA
c. Garibaldi 1319, Boca.

RESTORANAS VALGYKLA
V. KULIKAUSKO
c. Australia 900, Boca.

Batu dirbtuvė ir parduotuvė
J. LEŠČIUKAIČIO
C. La Plata 218 (Isla Maciel)

ARGENTINOS LIETUVIŲ SVETAINE

"BANGA"

calle Montegudo 526, Parque Patricios, Buenos Aires
Sveiki, pigūs ir skanūs europiejiški valgiai.
Vietos ir užsienio gerymai.

Kasdieną geriausi koncertai, lietuvių liaudies dainos ir mu-
zika. Sekmadieniais popiečiai.
Savininkai J. DILBA ir J. TRIMBELIS U. T. 61, 2144

PASIRŪPINKIT

iš anksto pasiūti savo pinigines dovanas saviškiams
KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ SVENTĖMS
kad vėliau nereikėtų mokėti bereikalingų telegrafo išlaidų.

ŽIEMA BUS LABAI ŽIAURI

Europoje, kur krizis daug sunkesnis, negu čia.
SUSELPKIT, NORS IR MAŽAI,
siūsdami savo perlaidas ekonomiškų būdu per

Lietuvių Skyrių BANCO HOLANDES

DE LA AMERICA DEL SUD

Bartolmė Mitre 234, esq. 25 de Mayo Buenos Aires

TAUPOMOJOJ KASOJ mo- PARDUODAMA LAIVA-
kame 5 % prirašant juos kas KORTĖS geriausiais laivais
trys mėnesiai, su teise atsi- ir pigau visokios konkuren-
imti pinigus kartu su nuo- cijos.
šimčiais kiekvienų laikų be
ankstyesnio pranešimo.

Bankas atidarytas nuo 8 val. 30 min. ryto iki 7 val. vakaro.

"Dr. KOVACS" CLINICA MEDICO HUNGARO - ARGENTINA
BRASIL 869 trys kvadrai nuo Plaza Constitución BUENOS AIRES
Direktorius: Dr. S. Scavone, buvęs garsaus profesoriaus Dr. Baliña pagalbinis medikas
VISU LIGU HOSPITALĖ
VIDURIŲ — MOTERŲ — VENEROS BENDRA CHIRURGIJA
ODOS NIEŽAI - SUNVOTES -606 SIFILIS 914 - BLENORAGIJA
EKZEMA - DEMES
Pavojingos, kroniškos ligos išgydoma greit moderniškom priemonėm.
Atgaivinamas lyties nusilpimas.
Dr. v. nuo 4 iki 9 v. p. p.; šventadieniais nuo 9 iki 12 v.

SVARBU LIETUVIAMS

LIETUVOS KONSULATAS
PERSIKELIE I NAUJA BUTA
DABAR REIKIA KREIPTIS;
CALLE MONTEVIDEO 1865,
NETOLI RETIRO TIK PUSAN-
TROS KVADROS NUO L. N.
ALEM.

Europietė Akušerė

FILAMENA BENES-BILEK
Diplomuota Pragoje
Specialistė visų moteriškų
ligų.

Sekmadieniais ir šventadie-
niais: priima nuo 9 ryto iki
8 val. vakaro.

Taip pat priima į namus li-
gonius. Moterų prižiūrėjimas
pavyzdinai. Kainos žemos.
Santiago del Estero 1333,
1-as aukštasis
U. T. 23, B. Orden 3389

Sveikatos šaltinis geri-dantys!

**DANTU KLINIKA
MODELO**

Direktorius Dr. Muchnik
Santa Fe 3311, Bs. Aires

LIETUVIŲ DOMEI!

PIGIAI PARSIDUODA RESTORANAS

G-je LA PLATA 300, ISLA MACIEL
Norintieji pirkti, pasitarimus, bei kainą sužinoti, kreiptis
tenpat, pas restorano šeimininkus.

P. J. DIVEIKI ir p. P. TVARKUNA
Pardavimo priežastis išvykimas į Europą

FOTOGRAFIA "BELLAS ARTES"

DOMINGO EPIFANI

Visi lietuvai pas mus fotografuojasi.
Daromi paveikslai visokiomis spalvo-
mis Darbas puikus.

Tuzinas pav. kainuoja nuo \$ 3.95

MITRE 434

AVELLANEDA

Paskui mus nuosavame name greta Banco de Avelaneda.

Fotografija

"Ideales"

Calle RIOJA 2068

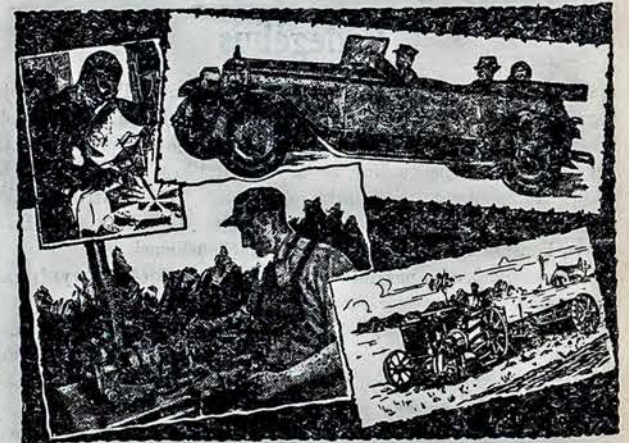
Parque Patricios

U. T. 61 - 0877

Seniausia ir viena iš geriausių „Parque Patricios“ fotografijų
IKURTA 1903 METAIS.
UŽ KIEKVIENĄ TUZINĄ NUOTRAUKŲ DOVANOJAME
VIENĄ PADIDINTĄ PAVEIKSLĄ

„VILIJA“

Didžiausia Soferių-Mekanikų Mokykla P. Amerikoje

KURSAS \$ 75.

KURSAS \$ 75.

Isteigta 1901 m. Federalės valdžios autorizuota visai Argentinai. Pakeiskite savo užsiėmimą, o uždirbsite 100% daugiau prie lengvo ir pastovaus darbo. Mokykla „Vilija“ išmoks Jus valdyti ir taisyti visų rūšių automobilius; išmoks autogenišką suliejimo ir visų automobilių reparacijų. Baigęs kursą kiekvienas mokinsys gauna SOFERIO DIPLOMA, kad tuoj galėtų pradėti dirbti naujoje srityje. Mokinių depozicijoje yra motorinis tekėlas. Kviečiame aplankyti mūsų mokyklą, tas jums nieko nekainuos, o pamatysite motorus pilnoj eigoj. Galima davytiuoti Anglo-Argentino tramvajais nr.: 31, 34, 35, 36, 38, 68 ir 90 ir La Croze nr. 1, 2, 4, 11 ir 12. Omnibusas nr. 35 išRetiro.

O. SMITAS

Obligado 2545 - 47, Belgrano (aukštuma Cabildo 2500) Bs. As.

Clinica Medica Congreso

Vienas kvadras nuo P. Congreso

U. T. 38, Mayo 1560

c. CEVALLOS 229 Buenos Aires

Istaiga specialiai parengta gydymui

Blenoragijos

Pavirsutinės ir kroniškos ligos gydomos vokiečių metodais.

SIFILIS (606 - 914), odos, kraujo ligos

APŽIUREJIMAS VELTUI

KLINIKA GARENTUOJA GYDYMA

**NES LIGONIAI GYDO-
MI SPECIALISTAI GY-
DYTOJAMS**

Daktaras
M. B. SANDES
ir
Dr. A. RODOS

SPECIALISTAI LIGŲ: MOTERŲ, PLAUCIŲ, ŠIRDIES, SKILVIO, KEPENŲ IR NERVŲ.
Spinduliai X. Analizai.

Darbo valandos nuo 9—12, nuo 15—21; šventadieniais nuo 9 iki 12. Patarnavimas naktimis ir į namus.

Argentin
B A
Prent
Argentin
4 pesai,
2 p.; užs
2 doleria
Bedakcij
nistracij
V. S
c. Sna
Buen
Arg

D-jos "LIE
ORGAI

METAJ III

Visi

MŪS K

JOS ARG

NIKS NE

CLAUSIAS,

NES, KAD

DA ARGEI

NIASDESI

NEPRIVAL

IR KELIŲ

KVIEČ

VIENTUS /

MŪS O

LĖS LIETU

RIE MYLI

LIAS LAN

KASĖ — I

PIRMI

IR VEIKĖ

GRIZKITE

MES N

RIAUSYBĖ

KLAUSYK

VA" VEIB

L. BALSAS

LAI TŲ P.

JOS LEIDI

GALITE B

LLE SUAF

N A

NUOLAI

PARTIJ

VI

Berlynas,

na didėja

priežasties

partijų sus

Sio mėne

ne per kon

sirėmimą,

tas.

UZDARYT

NARCHI

Madryd

narchistų

uzdarytas

rės sumokė

baudos už

įžanginio s

čio Steigias

aiškiai užs

Alfonso.

LONDON

DŽIAUS

Londona

Brown ir F

dane tesia

džiausio pė

bus nuleist

pavasari.

Sis gių

73,000 ton

metrų ilgio

AMNEST

KAL

V.

Lima, (U)

kelbė, kad